
Kokoustiedot	SOTE- ja maakuntauudistuksen kuntajohtajafoorumin kokous
Kokousaika	Pe 16.2.2018 klo13 Ennen kokousta yhteinen lounas klo 12.15, Komia-ravintola (Frami B)
Kokouspaikka	Maakuntasali, Etelä-Pohjanmaan liitto, Frami C, Seinäjoki
Käsiteltävät asiat	§:t 1–11

§	Asia	Sivu
1 §	Kokouksen avaus	3
2 §	Kokousmuistion 13.10.2017 tarkastus	4
3 §	Maakunta- ja SOTE-uudistuksen tilannekatsaus	5
4 §	Tukipalveluiden toteuttaminen osana Etelä-Pohjanmaan sote- ja maakuntauudistusta (Mikko Tanhuamäki, Johanna Sorvettula, Kaija Metsänranta, Ari Pätsi)	7
5 §	Henkilöstöhallinnon valmistelun tilannekatsaus (Kaija Metsänranta)	11
7 §	Maatalouspalvelujen valmistelun tilannekatsaus (Ritva Rintapukka)	14
8 §	Nuorekas Etelä-Pohjanmaan maakunta osana palvelulupausta (Johanna Sorvettula)	16
9 §	Kokouskalenteri	18
10 §	Muut mahdolliset asiat	19
11 §	Kokouksen päättäminen	20

Osallistujat

~~Vesa Koivunen~~	~~Alajärvi~~
Pekka Ala-Mäenpää	Alavus
Teemu Kejonen	Evijärvi
Seppo Pirttikoski	Ilmajoki
Juha Mattila	Isojoki
Tero Kankaanpää	Isokyrö
~~Marko Keski-Sikkilä~~	~~Karjoki~~
Linda Leinonen	Kauhajoki
Markku Lumio	Kauhava
Pentti Turunen	Kuortane
Anna-Kaisa Pusa	Kurikka
Tuomo Lehtiniemi	Lappajärvi
Satu Kankare	Lapua
~~Jorma Rasinmäki~~ , sij. Aaro Honkola	Seinäjoki, pj
Juha Viitasaari	Soini
~~Veli Nummola~~	~~Teuva~~
Seija Kinnunen	Vimpeli
~~Jarmo Pienimäki~~ , sij. Arja Väliaho	Ähtäri

Sihteeri

Miska Kaihlamäki Etelä-Pohjanmaan SOTE

Asiantuntijat

Asko Peltola	Valmistelujohtaja
Heli Seppelvirta	Muutosjohtaja
Johanna Sorvettula	Muutosjohtaja
~~Harri Jokiranta~~	~~Projektinjohtaja~~
Mika Soininen, saapui klo 14.30	Ylijohtaja, Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
Antti Saartenoja	vs. maakuntajohtaja
Ari Pätsi §1-4	
Mikko Tanhuamäki § 4	
Kaija Metsänranta § 4, § 7	
Minna Laitila § 5	
Ritva Rintapukka § 6	

Allekirjoitukset

Anna-Kaisa Pusa puheenjohtaja	Miska Kaihlamäki sihteeri
----------------------------------	------------------------------

---

1 § Kokouksen avaus

Ehdotus:

Todetaan läsnäolijat.

Hyväksytään asialista.

Päätös:

Valittiin kokouksen puheenjohtajaksi Anna-Kaisa Pusa, koska ryhmän puheenjohtaja Jorma Rasinmäki ei päässyt osallistumaan kokoukseen.

Todettiin läsnäolijat.

Hyväksyttiin asialista.

2 § Kokousmuistion 13.10.2017 tarkastus

Kuntajohtajafoorumin kokousmuistiot ovat luettavissa osoitteessa
<http://uusiep.fi/paatoksenteko/hallinto/#sotemaku-kuntajohtajafoorumi>

Kokousmuistiot tarkastetaan kuntajohtajafoorumin pidetyn kokouksen jälkeen seuraavassa kokouksessa.

Ehdotus:

Hyväksytään kokousmuistio 12.12.2017.

Muutetaan kokousmuistioiden hyväksymistapaa. Jatkossa muistiot lähetetään osallistujille kokouksen jälkeen, ja heillä on viikko aikaa kommentoida. Tämän jälkeen muistio katsotaan hyväksytyksi ja se laitetaan uudistuksen verkkosivuille. Seuraavassa kokouksessa merkitään tiedoksi edellisen kokouksen muistio.

Päätös:

Hyväksyttiin kokousmuistio 12.12.2017.

Muutettiin kokousmuistioiden hyväksymistapaa ehdotuksen mukaisesti.

3 § Maakunta- ja SOTE-uudistuksen tilannekatsaus

Valtakunnallisessa valmistelussa merkittävimmät tapahtumat edellisen SOTEMAKU-kuntajohtajafoorumin jälkeen ovat valinnanvapauslakiin tehdyt korjaukset sekä 18.1.2018 tehty hallituksen reformiministerityöryhmän päätös, että maakunta- ja sote-uudistusta koskevasta hallituksen esityksestä poistetaan Hetli Oy:tä koskeva sääntely ja yhtiö lakkautetaan. Hetli Oy:n on ollut tarkoitus vastata tulevien maakuntien palkka-, henkilöstö- ja taloushallinnon tehtävistä. Reformiministerityöryhmän linjaus ei tällä tietoa vaikuta maakunta- ja sote-uudistukseen sisältyvien muiden palvelukeskusten asemaan. Maakuntien tilakeskus Oy vastaa tulevien maakuntien toimitila- ja kiinteistöhallinnon palveluista ja Vimana Oy tieto- ja viestintä-teknisistä palveluista.

Hetli Oy:stä luopuminen vaikuttaa Etelä-Pohjanmaan uuden maakunnan talous- ja henkilöstöhallinnon palveluiden (TAHE) järjestämistä koskeviin selvityksiin ja päätöksiin, sillä TAHE-palvelut on nyt mahdollista tuottaa myös itse osana konsernipalveluja. Tukipalveluiden järjestämisestä keskustellaan tarkemmin tämän kokouksen seuraavassa pykälässä.

Valinnanvapauslainsäädännön esitysluonnoksen lausuntoaika päättyi 15.12.2017, minkä jälkeen jo ennen joulua sovittiin joistakin muutoksista niihin kohtiin, joihin lausuntokierroksella ja asiantuntijakuulemisissa erityisesti kiinnitettiin huomiota. STM on toimittanut valinnanvapauslakiesityksen luonnoksen lainsäädännön arviointineuvostolle. Keskeisimmät muutokset koskevat asiakasetelin käyttöä erikoissairaanhoidossa ja tulevien sote-keskusten palveluvalikoimaa. Lisäksi lakiluonnoksessa on lausuntokierroksen perusteella täsmennetty mm. asiakassuunnitelman roolia, Kelan tiedonsaantivaltuuksia ja tuottajien korvauserusteita. Lausuntojen yhteenvetokuvaajat on luettavissa

<http://alueuudistus.fi/documents/1271139/3949516/VV-lausuntojen+kuvaajat+20+12+2017.pdf/fc8dd612-3e68-4e2d-8c83-9f0c4aba0c81>

Maakunta ja sote-uudistuksen lakipaketteja viimeistellään parhaillaan, ja tämänhetkisen tiedon mukaan lait annetaan eduskuntakäsittelyyn 8.3. Tavoitteena on vahvistaa uudistusta koskevat lait eduskunnan kevätistuntokauden 2018 aikana.

Maakuntien kanssa käytävät simulointikeskustelut ovat käynnistyneet alkuvuoden aikana. MMM:n hallinnonalan asioista pidettiin Länsi-Suomen maakuntien yhteinen tilaisuus Tampereella 26.1., ja TEM:n johdolla usean ministeriön kanssa käytävät aluekehittämiskeskustelut olivat Etelä-Pohjanmaan osalta Helsingissä 31.1. SM:n ja STM:n kanssa neuvottelut ovat 23.2. Maakuntalain 13 §:n mukaisten neuvottelujen (JTS-neuvottelut) simulointi järjestetään Etelä-Pohjanmaan osalta 22.3.

Maakunnallisessa valmistelussa on viety eteenpäin osallisuuteen liittyviä teemoja. Etelä-Pohjanmaalla ollaan tämän kevään aikana käynnistämässä ennakoivasti maakunnallisten osallisuutta vahvistavien toimielinten työtä. Etelä-Pohjanmaan kuntien (ml. Isokyrö) nuorisovaltuustojen jäsenille ja ohjaajille on järjestetty kaksi tapaamista, joissa on kerrottu sote- ja maakuntauudistuksesta sekä keskusteltu maakunnallisen nuorisovaltuuston perustamisesta. Muiden osallisuutta vahvistavien uuden maakunnan toimielinten valmistelevat kokoukset pidetään seuraavasti: vanhusneuvosto 20.2.2018 ja vammaisneuvosto 7.3.2018.

Ensimmäisissä tapaamisissa keskustellaan kunnallisten toimielinten edustajien kanssa maakunnallisten toimielinten rakenteesta eli millä perusteella niiden jäsenet kootaan sekä mahdollisista näiden toimielinten käsittelyyn tulevista teemoista. Ehdotukset maakunnallisten osallisuutta vahvistavien toimielinten ennakoivasta perustamisesta viedään maakuntahallituksen käsittelyyn maaliskuu- tai huhtikuun kokouksessa.

Maakunta(konserni)strategian valmistelu jatkuu. Kolmas työpaja järjestettiin 26.1. Kaksi vielä jäljellä olevaa työpajaa pidetään 14.2. ja 13.3. Pohjalaismaakuntien sotemaku-valmistelijoiden yhteiskokous pidettiin Kokkolassa 30.1. ja sote-yhteistyöalueen (Etelä-Pohjanmaa, Kanta-Häme, Pirkanmaa) tapaaminen Tampereella 13.2.

Ehdotus:

Merkitään uudistuksen valmistelutilanne tiedoksi.

Päätös:

Merkittiin uudistuksen valmistelutilanne tiedoksi.

Nostettiin esiin, että kunnat voivat mahdollisuuksien mukaan koota maakuntaan siirtyviä työntekijöitä samaan tai samoihin tiloihin, jolloin mm. maakunnan tietoliikenneyhteyksien rakentaminen yksinkertaistuu.

---

4 § Tukipalveluiden toteuttaminen osana Etelä-Pohjanmaan sote- ja maakuntauudistusta (Mikko Tanhuamäki, Johanna Sorveffula, Kaija Metsänranta, Ari Pätsi)

TUKIPALVELUIDEN TILANNE

TAHE-palvelut

Talous- ja henkilöstöpalveluiden osalta syksyllä 2017 tehty Deloitte-analyysi puolsi laajaa maakunnan kumppanoitumista peruspalveluiden järjestämisessä ns. in-house palveluntuottajan kanssa. VATE on kokouksessaan 9.1.2018 päättänyt, että neuvotteluita jatketaan KuntaPro Oy:n sekä Järvinet Oy & Suupohjan Seutupalvelukeskus Oy -yhteenliittymän kanssa ja selvitetään myös EPTAHE Oy:n perustamisen mahdollisuus niin, että se rakentuisi yhteistyössä Järvinet Oy & Suupohjan Seutupalvelukeskus Oy -yhteenliittymän kanssa.

Hallituksen reformiministerityöryhmä linjasi kokouksessaan 18.1.2018, että maakunta- ja sote-uudistusta koskevasta hallituksen esityksestä (HE 15/2017) poistetaan Hetli Oy:tä koskeva sääntely. Tämä muutti myös talous- ja henkilöstöhallinnon valmistelun perusteita yhtiöittämisen osalta. VATE:n päätöksen yksi olennaisista taustatekijöistä on siten muuttunut, ja asiaa oli arvioitava osittain uudelleen. VATE käsitteli asiaa kokouksessaan 6.2.2018 jättäen asian pöydälle.

ICT-tukipalvelut

ICT-tukipalveluja on suunniteltu toteutettavan osana muita tukipalveluja. Käytännössä työtä on tehty osana muuta ICT-valmistelua, koska käytössä olevat resurssit ovat olleet hyvin rajalliset ja kansallinen tavoitetila mm. Vimaan suhteen on ollut ja on edelleen osin epäselvä. ICT-peruspalveluiden osalta Deloitte arvio puolsi maakunnan oman ICT-yhtiön perustamista. Yhtiön kannattaa selvityksen mukaan käyttää palveluiden tuottamisessa apuna in-house ja muita kumppaneita tarkoituksenmukaisuuden ja taloudellisuuden periaatteita noudattaen.

Maakunnan asettamat vaatimukset ICT-palveluille ovat erittäin korkeat, ja käytännössä työn resursointi Etelä-Pohjanmaalla on kohdentunut vain EPSHP:n tietohallintoon. Kunnat tai kuntayhtymät eivät juuri ole kyenneet tai olleet valmiita resursoimaan ICT-alan henkilöstöään maakunnan valmisteluun. Tämä ei ole mahdollistanut ICT-tukipalveluiden suunnittelua mm. tukipalvelurakenteen ja mahdollisen yhtiöittämisen osalta, koska tärkeintä on ollut varmistaa suurien ja merkittävimpien ICT-palvelujen suunnittelu ja osaltaan maakunnan toimintojen ja palveluiden jatkuminen 1.1.2020 alkaen. Mahdollisen yhtiömuotoisen organisaation muiden asiakkaiden palvelutuotanto voisi alkaa todennäköisesti vasta vuonna 2021.

Tilannearviossa on todettu, etteivät tämän hetken resurssit mahdollista merkittävää ICT-tukipalvelujen suunnittelua muiden tukipalvelujen suunnittelun osana siten, ettei ICT-suunnittelu muilta osin vaarannu. Lisäresursseja ei ole riittävästi saatavilla edes ostopalveluina. Tästä syystä koko ICT-suunnittelussa on keskitytty pääosin maakunnan omaan toimintaan, eikä mm. kuntien tulevaisuuden toimintaa ole ollut mahdollista ottaa erikseen mukaan. Nähtävissä ei ole, että tilanteeseen olisi tulossa olennaisia muutosta.

Vimana Oy:n osalta on lisäksi huomioitava, ettei tällä hetkellä ole selvillä sen tarkkaa palvelutuotantoa. Asetusta Vimaan toiminnasta ollaan parhaillaan valmistelemassa, ja on to-

dennäköistä, että se tulee tuottamaan kansallisesti peruspalveluja ns. yleisissä ICT-palveluissa. Käytännössä nämä palvelut ovat merkittäviä ICT-alan tukipalveluja. Hetli Oy:tä koskevan lausunnon mahdollinen merkitys Vimana Oy:n toimintaan ei ole vielä selvillä.

Muut tukipalvelut

Muiden tukipalveluiden osalta (hankinnat ja logistiikka, ruokapalvelut, puhtaus- ja laitospalvelut) jatkoselvitystyötä tehdään parhaillaan. Maakunnan ja sen kuntien ja kaupunkien tiiviillä yhteistyöllä olisi todennäköisesti saavutettavissa merkittäviä taloudellisia ja toiminnallisia etuja.

Hankintojen osalta julkisen sektorin organisaatioiden on jatkossakin mahdollista tehdä yhteistyötä, mutta yhteistyön muotoa on Etelä-Pohjanmaalla tarkistettava, sillä maakunnan muille tehtävän työn tulee olla vähintään kustannusneutraalia. Tavaralogistiikan osalta maakunta ei sellaisenaan voi myydä kunnille logistiikan palveluita, koska kyseessä on kaupallinen toiminta ja mm. kuljetusten suhteen on olemassa markkinaehtoista toimintaa. Lisäksi tavarankuljettaminen ajoneuvolla korvausta vastaan edellyttää pääsääntöisesti tavaraliikennelupaa.

Ruokapalvelujen osalta yhteisiä toimintoja ei ole tehdyn selvityksen mukaan kovin paljoa ja toimipistetasolla eriyttäminen tai yhteistyö on pääosin mahdollista. Henkilöstön käytön osalta vaaditaan kuitenkin jatkoselvityksiä.

Myös puhtaus- ja laitospalvelujen yhteisiä toimintoja on tehdyn selvityksen mukaan melko vähän ja toimipistetasolla eriyttäminen tai yhteistyö on mahdollista. Henkilöstön käytön osalta vaaditaan kuitenkin jatkoselvityksiä.

ETENEMISTAVAT

Yhtiöittäminen

Yhtiöittäminen on perusteltua, jos yrityksellä on riittävän monta asiakasta, jotta mm. kiinteät ja kehittämisen kustannukset saadaan jaettu eri asiakkaiden kesken. Yhden asiakkaan tilanteessa yhtiöittäminen ei ole kannattavaa ilman selkeää suunnitelmaa useamman asiakkaan hankinnasta ja riittävää varmuutta asiakkaiden saamisesta. Etelä-Pohjanmaan maakunnan ja valmistelun näkökulmasta tämä tarkoittaa sitä, että **alueen kuntien tulee sitoutua olemaan riittävän suurella osuudella mukana tukipalveluissa**, jotta toiminnan voidaan ennakoida olevan kannattavaa. On huomioitava, että Seinäjoki (2/2017) ja Lapua (2/2018) ovat tehneet päätöksen, etteivät ole mukana selvittämässä maakunnallista tukipalveluyhtiötä. Tämä tarkoittaa, että alle 2/3 Etelä-Pohjanmaan asukasluvusta olisi enintään mukana.

Osittain vähäisten resurssien vuoksi suunnittelua tukipalveluiden osalta ei ole saatu vietyä sille tasolle, että mm. tarkkaa liiketoimintasuunnittelua ja palveluiden hinnoittelua olisi kyetty toteuttamaan. Nykyisillä maakuntavalmistelun resursseilla tämä ei ole mahdollista, vaan edellyttää myös **mukaan lähteviltä organisaatioilta sekä henkilöresurssien kohdentamista että taloudellista panostusta**. Yritystä perustettaessa nämä on kuitenkin tehtävä ja mukaan lähtevien organisaatioiden on osaltaan sitouduttava olemaan mukana vähintään kehittämisessä riittävän pitkälle.

ICT-palveluiden osalta kunnilla on paljon sellaisia toimintoja, joita maakunnalla ei tule olemaan. Esimerkiksi koulutukselle, maankäytölle ja varhaiskasvatukselle tulee suunnitella omat

prosessinsa. Näiden suunnitteluun vaaditaan resursseja, ja lisäksi on huomioitava, että kunta-asiakkaat tulevat kattamaan ko. prosessien palvelutuotannon kustannukset.

Edelleen on huomioitava, että alueella toimii kaksi ICT- ja tahe-palveluita tuottavaa yhtiötä. Näiden yhtiöiden suhde mahdolliseen perustettavaan yhtiöön on arvioitava erikseen, mutta yksi todennäköinen mahdollisuus on toimintojen sulauttaminen perustettavaan organisaatioon.

Lisäksi muiden tukipalveluiden osalta on huomioitava, että alueellinen hajautuneisuus pienellä asiakasmäärällä heikentää olennaisesti toiminnan tehokkuutta.

Oma toiminta

Jos kunnat eivät ole valmiita sitoutumaan yhteiseen kehittämiseen yhdessä maakunnan kanssa, on maakunnan suunnittelun ja toiminnan turvaamiseksi keskitettävä suunnitteluresurssit omaan toimintaan osana konsernipalveluja. Tällöin yhtiöittämiselle ei myöskään ole kaikilta osin välitöntä tarvetta. Tällä hetkellä käytettävissä olevan tiedon mukaan mikään tukipalvelu, pl. ICT-tukipalvelut johtuen Vimana Oy:n tilanteesta, ei sellaisenaan edellytä yhtiöittämistä, vaan tämä päätös jää maakunnan omaan harkintaan. On kuitenkin huomioitava, että tarvelähtöisesti yhtiöittäminen tai jonkin olemassa olevan, tukipalveluja tuottavan yhtiön omistajaksi siirtyminen voi myöhemmin olla tarkoituksenmukainen ratkaisu. Nämä vaihtoehdot on pidettävä mahdollisina oman toiminnan vaihtoehdossa.

VAIHTOEHDOT

Käytännössä edellä esitetyt perusteet mahdollistavat kolme eri vaihtoehtoa:

- A:** Jos ICT-tukipalvelut on pakko yhtiöittää, maakunta (ja mahdollisesti kunnat) perustaa yhtiön, joka tuottaa vähintään ICT-tukipalveluja.
- B:** Jos ICT-palveluita ei ole pakko yhtiöittää, maakunta järjestää tukipalvelut maakunnan omana toimintana. Mahdollisuus yhtiöittämiseen pidemmällä aikavälillä on mahdollinen.
- C:** Maakunta perustaa yhdessä kuntien yhteisen tukipalveluyhtiön, jolla on riittävästi asiakkaita.

AIKATAULU

Maakunta aloittaa toimintansa 1.1.2020. Resurssit tulee kohdentaa viimeistään maaliskuussa 2018 yhden valitun päätöksen toimenpanoon (suunnittelu ja toteutus), jotta kaikki tukipalvelut saadaan valmiiksi ja tukemaan muuta valmistelua. Tämän vuoksi ratkaisu on tehtävä lähiviikkojen aikana. Kaikkia mahdollisia muutostekijöitä ei ole tässä vaiheessa mahdollista analysoida kattavasti, vaan päätöksentekoon liittyy epävarmuutta, joka on tässä vaiheessa riskeinä hyväksyttävä.

Toiminnan etenemisen kannalta **päätöksiä on kyettävä tekemään maaliskuun 2018 loppuun mennessä**, jotta työtahdiltaan nopeutuvassa suunnittelussa ja toteutuksessa voidaan vähentää epävarmuustekijöitä.

Jos tukipalvelut päätetään tuottaa nyt maakunnan omana toimintana, mutta pidemmällä aikavälillä yhtiömuotoinen toiminta havaittaisiin tarkoituksenmukaisemmaksi, ei mahdollinen yhtiöittäminen nykyisin perustein ole kannattavaa välittömästi maakunnan toiminnan aloittamisen jälkeen.

Ehdotus:

SOTEMAKU-kuntajohtajafoorum käy valmistelutekstin sekä kokouksessa pidettävän alustuksen perusteella keskustelun kuntien mahdollisuuksista lähteä mukaan maakunnalliseen tukipalveluyhtiöön ja päättää kannattaako maakunnan kunnille lähettää asiasta virallinen tiedustelu.

Päätös:

SOTEMAKU-kuntajohtajafoorum kävi valmistelutekstin sekä kokouksessa pidettävän alustuksen perusteella keskustelun kuntien mahdollisuuksista lähteä mukaan maakunnalliseen tukipalveluyhtiöön ja siitä, kannattaako maakunnan kunnille lähettää asiasta virallinen tiedustelu.

Keskustelun jälkeen todettiin, että Etelä-Pohjanmaan maakunta- ja sote-uudistuksen valmistelussa on nyt tärkeintä keskittyä uuden maakunnan tukipalveluiden kehittämiseen niin, että säilytetään mahdollisuus myöhempään yhteistyöhön kuntien kanssa.

---

5 § Henkilöstöhallinnon valmistelun tilannekatsaus (Kaija Metsänranta)

Henkilöstöhallinnon osalta on tehty päätökset palkkahallinnon-, matkahallinnan- ja HR-ohjelmistojen valinnasta. Palkkahallinnon prosessien kuvaukset on aloitettu ja niiden kuvaamista jatketaan huomioiden robotiikan mahdollisuudet.

Siirtyvän henkilöstön tiedot on kerätty KT:n ohjeiden mukaisesti. Kyseisiä tietoja käytetään mm. osaamisen hallinnan ja osaamiskartoituksen määrittelyissä.

Vastuuvalmistelija Kaija Metsänranta esittelee henkilöstöhallinnon valmistelutilannetta.

Ehdotus:

Merkitään henkilöstöhallinnon valmistelun tilannekatsaus tiedoksi.

Päätös:

Merkittiin henkilöstöhallinnon valmistelun tilannekatsaus tiedoksi.

6 § Valtionavustuksen hakeminen valinnanvapauspilottien toteuttamiseksi Etelä-Pohjanmaalla (Minna Laitila)

Valinnanvapauspilottit toteutetaan osana uutta valinnanvapauslainsäädäntöä. Eduskunta käsittelee maakunta- ja sote-uudistuksen lakeja keväällä 2018, ja sen on tarkoitus hyväksyä lait touko-kesäkuussa 2018. Valinnanvapauspilottit toteutetaan tämän jälkeen laajamittaisesti uuden valinnanvapausmallin mukaan 1.7.2018 alkaen.

Pilotteihin on varattu valtion talousarviossa 100 miljoonaa euroa. Pilottien tarkoituksena on tukea valinnanvapauslain toimeenpanoa osana sote-uudistusta. Tulevissa hankkeissa pilotoidaan valinnanvapauden tärkeimpiä elementtejä; sote-keskuksia, suunhoidon yksiköitä, asiakasseteliä ja henkilökohtaista budjettia. Pilotti voi olla myös näiden yhdistelmä. Sote-keskusten ja suunhoidon yksiköiden piloteissa kokeillaan muun muassa asiakkaan palvelujen yhteensovittamista uudessa sote-mallissa. Lisäksi seurataan, miten palveluntuottajien korvausperusteiden kriteerit toimivat käytännössä. Asiakassetelin ja henkilökohtaisen budjetin piloteissa tavoitteena on kokeilla erityisesti sitä, miten koko palveluprosessi sujuu asiakkaan tarpeiden näkökulmasta. Asiakkaalla on oltava tärkeä rooli palvelujensa suunnittelussa. Konkreettisesti pilottit alkavat näkyä ihmisten arjessa loppuvuonna 2018.

Valinnanvapauspilottien valtionavustushaku on käynnissä **15.3.2018 asti**. Aiempaan valinnanvapauspilottien hakuun osallistuneet voivat muokata hakemuksiaan käynnissä olevaan hakuun sopiviksi mainittuun määräaikaan mennessä. Päätökset pilottien rahoituksesta tehdään huhtikuun 2018 loppuun mennessä. Pilottirahoitusta voivat hakea kuntien ja kuntayhtymien muodostamat yhteenliittymät, jotka valitsevat keskuudestaan hankehallinnoijan. Pilottit siirtyvät maakunnan hallinnoitavaksi vuoden 2020 alusta lähtien. Pilottien pitää kattaa lähtökohtaisesti **vähintään 80 prosenttia maakunnan väestöstä**. Erityisperustein pilottin kattavuus voi olla pienempi. Valinnanvapauspilottien hakuilmoitus on julkaistu alueuudistus.fi -sivustolla.

Sote-tiimi (22.1.2018) ja vastuuvaimistelijoiden kokous (29.1.2018) ovat käsitelleet valinnanvapauspilottiin hakeutumista. Maakunnallisten asiakassetelipalveluiden ja -järjestelmän sekä henkilökohtaisen budjetin pilotoimiseksi Etelä-Pohjanmaan maakuntahallitukselle esitetään päätöksen tekemistä valtionavustuksen hakemisesta 15.3.2018 mennessä. Tällöin pilotointi kattaisi koko Etelä-Pohjanmaan maakunnan. Pilottiin osallistuvalla taholla ei edellytetä omarahoitusosuutta.

Asiakassetelipilottiin sisältyvät valinnanvapauslain 24 §:n 1 momentissa tarkoitettut palvelut määritellään myöhemmin. Pilotin asiakasryhmänä ovat ikäihmiset ja vammaiset henkilöt. Valtionavustusta voidaan käyttää pilottien hallinnointiin, tietojärjestelmiin ja pilotista johtuviin palvelujen tuottamisesta aiheutuviin kustannuksiin.

VATE päätti 6.2.2018 esittää Etelä-Pohjanmaan maakuntahallitukselle, että se tekee päätöksen valtionavustuksen hakemisesta valinnanvapauspilottien toteuttamiseksi asiakassetelipalveluiden ja -järjestelmän sekä henkilökohtaisen budjetin osalta ja että Etelä-Pohjanmaan liitto toimii valinnanvapauspilottin teknisenä hallinnoijana, mikäli rahoituspäätös on myönteinen.

Ehdotus:

Merkitään tiedoksi.

Päätös:

Merkittiin tiedoksi.

---

7 § Maatalouspalvelujen valmistelun tilannekatsaus (Ritva Rintapukka)

Maakuntaudistuksen yhteydessä kuntien maataloushallinnon yhteistoiminta-alueiden **viljelijätukihallintoon** sekä maatalouden **lomituspalveluihin** liittyvät tehtävät siirtyvät uuden maakunnan tehtäviksi. Näitä tehtäviä kunnissa hoitava henkilöstö siirtyy niin ikään uuden maakunnan palvelukseen.

Viljelijätukihallintoon liittyvät tehtävät ovat osa Maaseutuviraston kanssa solmittavan maksajavirastosopimuksen alaisista viranomaistehtävistä. Tehtävät tulee sijoittaa maakuntakonsernissa järjestäjän tehtäviksi eikä niitä voida siirtää kolmannelle osapuolelle (EU-lainsäädäntö). Viljelijätukihallinnon pääasialliset tehtävät liittyvät viljelijätukien hakuun, hakemusten myöntö-, sopimus- ja sitoumuskäsittelyyn, tukien maksatukseen, viljelijätukien neuvontaan ja koulutukseen, tukioikeusrekisterin ylläpitoon sekä tukien valvontaan.

Tehtävien järjestämistä koskee maksajavirastosopimuksen mukainen eriyttämisvaatimus: *"Tehtäväjako on oltava sellainen, ettei yksikään virkailija vastaa useammasta kuin yhdestä maataloustuki- tai maaseuturahastolta veloittavien summien hyväksymiseen, maksamiseen, kirjanpitoon tai valvontaan liittyvästä tehtävästä ja ettei yksikään virkailija suorita mitään näistä tehtävistä ilman toisen virkailijan valvontaa."*

Etelä-Pohjanmaalla oli vuonna 2017 noin 6 000 tuen hakijaa. Sähköisen asioinnin osuus on merkittävä; vuonna 2017 sähköisten tukihakemusten osuus oli 93,2 %. Viljelijätukia maksetaan Etelä-Pohjanmaalla vuosittain noin 200 miljoonaa euroa. Tuet voidaan vuosittain maksaa vasta, kun eri tukijärjestelmiin liittyvät valvonnat on kokonaisuudessaan suoritettu.

Uudistus tarjoaa maakunnille mahdollisuuden yhtenäistää palveluita ja toimintatapoja, tasata tehtävämäärää alueella ja kehittää prosesseja. Uudistus antaa mahdollisuuden myös osaamisen vahvistamiseen, resurssien kokoamiseen ja niiden uudelleen kohdentamiseen vaihtuvien tarpeiden mukaisesti. Maataloushallinnon sujuvat ja laadukkaat palvelut alueella ovat yhteinen tavoitteemme.

Valmistelun lähtökohtana on ollut turvata lähipalvelut. Esityksenä on, että maakunnan palveluverkoston muodostaisi kuusi päätoimipaikkaa: Alajärvi, Alavus, Kauhajoki, Kauhava, Kurikka ja Seinäjoki. Viljelijätukihallinnon tehtäviä kunnissa hoitava henkilöstö koottaisiin nykyisistä toimipisteistä näihin päätoimipaikkoihin. Nykyisissä toimipisteissä palvelua tarjottaisiin lähinnä tukihakuaikana sekä tarvittaessa ajanvarauksella.

Viljelijätukihallinnosta muodostettaisiin yksi maakunnallinen palvelukokonaisuus, missä yhdistetään sekä ELY-keskuksen että kuntien viljelijätukihallinto yhdeksi kokonaisuudeksi. Tukien valvonta (ELY-keskuksen tehtävä) säilyisi keskitettynä, tukihallinnosta organisatorisesti eriytetynä kokonaisuutena, mutta yhteys viljelijätukihallinnon kokonaisuuteen varmistettaisiin toiminnallisten tiimien kautta. Tukihallinto valvonnan jälkitoimenpiteineen edellyttää myös oikeudellisten palveluiden saatavuutta ja riittävää resursointia.

Maatalouslomituksen tehtävät ovat siirtymässä Maatalousyrittäjien eläkelaitokselta (Mela) ja kunnilta maakunnille ja valtion lupa- ja valvontavirastolle. Ministeriössä ohjaus on siirtynyt STM:n työ- ja tasa-arvo osastolle 1.9.2017. STM vastaa maatalouslomituspalveluiden, turkistuottajien lomituspalveluiden ja poronhoitajien sijaisavun yleisestä ohjauksesta, seurannasta ja kehittämisestä. Luova puolestaan vastaa palveluiden ohjauksesta ja valvonnasta.

Uudistuksen yhteydessä maatalouslomituksen hallintohenkilöt ja kuntien palveluksessa olevat lomittajat siirtyvät maakuntiin. Uudistuksessa on tulossa muutoksia toimeenpanomalliin, hallintoon ja rahoitukseen.

HE lomituspäalvelulaeista on menossa eduskuntakäsittelyyn tämän hetken arvion mukaan vasta elokuussa 2018. Maakuntien on eriytettävä lomituspäalveluiden järjestäminen ja tuottaminen. Lomituspäalveluiden järjestämisen tehtäväkokonaisuuteen odotetaan STM:ltä lisätietoa. Päalveluiden tuotannon osalta mahdollinen yhtiöittäminen on edelleen avoinna. STM on asettanut työryhmän "*Maatalouslomituksen viranomaistoimintojen toimeenpanohanke maakuntauudistuksessa*". Työryhmän toimikausi kestää vuoden 2020 loppuun saakka. Hankkeen keskeisin tavoite on huolehtia siitä, että lomituksessa on käytössä yhteiset työkalut (tietojärjestelmä) maakuntien aloittaessa toimintansa.

Maatalousyrittäjien lomituksen rahoitus seuraa lomituksen järjestämistä maakuntiin. Maatalousyrittäjien lomitus hallintomeneoineen siirretään yleiskatteelliselle valtiosuusmomentille. Pronhoitajien ja turkistuottajien lomitus jäävät STM:n haltuun erillismomentteina.

Lomituspäalveluita hoidetaan Etelä-Pohjanmaalla tällä hetkellä viiden paikallisyksikön alueella: Alajärvi, Alavus, Kauhava, Kurikka (sis. Isokyrö ja Laihia) sekä Suupohja. Lomituspäalveluissa on henkilöstöä tällä hetkellä noin 350–370. Päalveluita käyttäviä tiloja on arvioitu vuonna 2020 olevan noin 1 000.

Maakuntavalmistelussa lomituksen järjestämistehtävät on suunniteltu sijoittuvan maatalouspäalvelualueelle, omaksi kokonaisuudekseen. Varsinainen lomituspäalveluiden tuotanto työnojohtoineen sijoittuisi maakunnan yhtiöön, taseyksikköön tai liikelaitokseen, riippuen valtakunnallisista linjauksista.

Lomituspäalveluiden valmistelun lähtökohtana on ollut paitsi turvata lähipäalvelut myös hakea yhteistyöhyötyjä viljelijätukihallinnon tehtäväkokonaisuuden kanssa. Päalveluverkon tiheyteen ja toimipaikkojen sijaintiin vaikuttaa uudistettavan lomituspäalvelulain sisältö, kenellä on oikeus saada lomituspäalveluita ja kuinka paljon.

Ehdotus:

Merkitään maatalouspäalvelujen valmistelun tilannekatsaus tiedoksi.

Päätös:

Merkittiin maatalouspäalvelujen valmistelun tilannekatsaus tiedoksi.

8 § Nuorekas Etelä-Pohjanmaan maakunta osana palvelulupausta (Johanna Sorvettula)

Nuorekkaan maakunnan tavoitteena on sitouttaa eri nuorten parissa työskentelevät, organisaatiosta riippumatta, nuoria arvostavaan ja vahvistavaan toimintakulttuuriin yhteen sovitetuilla ennaltaehkäisevillä palveluilla. Nuorekkaan maakunnan tulisi taata nuorille sellainen ympäristö, jossa nuoret pystyvät kasvamaan ja kehittymään aikuisiksi ja jossa heille annetaan mahdollisuus myös osallistua ja vaikuttaa oman kunnan ja maakunnan toimintaan ennistä helpommin.

Nuorekas maakunta kerää eri toimijoilta toimivia, nuoria tukevia sekä ennaltaehkäiseviä käytänteitä yhteen. Monialaisella yhteistyöllä kartoitetaan eri toimijoiden kokemuksia nuorten tämän hetkisistä ajankohtaisista haasteista ja ilmiöistä. Keräämällä tietoa nuorten oloista eri sektoreilla pystytään tunnistamaan vaaranpaikat ja tiedottamaan sekä kohdentamaan ennaltaehkäiseviä toimia niihin paikkoihin, jotka haasteita aiheuttavat.

Nuorekkaassa maakunnassa luodaan konkreettisia keinoja nuorten osallisuuden ja hyvinvoinnin tukemiseksi. Nuorten osallistumis- ja osallisuusmahdollisuuksia ja palvelualustoja tulaa kehittämään erilaisten digitaalisten alustojen kautta.

Ohjaamotoimintojen ja Välittämisen koodi -hankkeiden kokemukset ja uudet toimintatavat on syytä yhdistää maakuntavalmistelussa ja näin jatkaa jo olemassa olevaa lähes maakunnallista toimintatapaa. Ennalta ehkäisevien nuorisopalveluiden kehittämistä tulee jatkaa erityisesti huomioiden nuorisolain täytäntöönpanoon liittyvä valtakunnallisen nuorisotyön ja politiikan ohjelma (myöhemmin VANUPO) ja maakuntavalmistelun yleiset tavoitteet.

Nuorekkaan maakunnan ohjenuorana toimii VANUPO:n viisi pääkohtaa.

1. Nuorten tasavertaiset mahdollisuudet harrastaa
2. Vahvistaa nuorten työllistymistaitoja ja vähentää syrjäytymistä
3. Mielenterveysongelmien vähentyminen ennaltaehkäisevän toiminnan takia
4. Lisääntyvät vaikuttamis- ja osallisuusmahdollisuudet
5. Riittävä tuki ja neuvonta itsenäisen asumisen tueksi

Nuorekas maakunta perustuu kuntien ja maakunnan vahvaan kehittävään yhteistyöhön:

Kunnat:

- Nuorisotyö
- Erityisnuorisotyö
- Etsivä nuorisotyö
- Nuorisotiedotus
- Nuorten kulttuuripalvelut
- Nuorisovaltuustot
- Digitaaliset alustat
- Verkkonuorisotyö
- Koulut

Maakunta:

- Terveyspalvelut
- Sosiaalipalvelut
  - Lastensuojelu
  - Jälkihuolto

- Perhetyö
- Aikuissosiaalityö
- Kasvupalvelu/Ohjaamotoiminta
- Maakunnan nuorisovaltuusto

LAPE:

- Perhekeskukset

Muut tärkeät huomioitavat tahot:

- Oppilaitokset
- Yksityinen sektori
- 3. sektori
- Puolustusvoimat
- Poliisi

Kehittämistoiminta maksaa vuodessa 138 000 euroa, josta määrästä jokainen kunta maksaisi 3 000–6 000 euroa kunnan koon perusteella ja Etelä-Pohjanmaan liitto ja Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri puoliksi loppuosan kustannuksista. Kunnat erityisesti hyötyvät yhteistyöstä nuorisolain ja VANUPO-ohjelman yhtenäisillä käytännöillä ja käyttöönotoilla. Rahoitustarve vähenee, mikäli avustusrahoitusta toimintaan vielä saadaan.

Rahoitustarve kunnille vuonna 2018 on 53 000 euroa ja vuonna 2019 60 000 euroa. Lopuista kustannuksista Etelä-Pohjanmaan liitto ja Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri vastaisivat puoliksi yhteensä 113 000 euroa. Asiaa on käsitelty VATEssa 9.1.2018, jolloin VATE päätti, että asian valmistelua jatketaan ja että asia viedään keskusteluun EPSHP:n ja EPL:n hallituksissa sekä SOTEMAKU-kuntajohtajafoorumissa. Kuntajohtajafoorumista saadun palautteen perusteella kokonaisuus menee tarvittaviin organisaatioihin päätöksentekoon.

Ehdotus:

Käydään keskustelu ja merkitään evästys tiedoksi.

Päätös:

Keskustelussa tarkennettiin, että Etelä-Pohjanmaan maakuntahallituksen edellisessä kokouksessa asia jätettiin pöydälle ja että asia on tulossa uudestaan käsittelyyn.

Kunnille lähetetään kysely mahdollisuuksista osallistua hankkeen rahoitukseen. Jos kunnat suhtautuvat siihen myönteisesti, mahdollisen hankkeen hallinnoijana voi toimia EPSHP.

9 § Kokouskalenteri

Seuraavan kuntajohtajafoorumin kokousaika sovitaan kokouksessa.

Päätös:

Seuraava kokous on pe 23.3.2018 klo 13. Kokouksen aiheina ovat maakunnan työvoimakysymykset ja kasvupalvelut.

10 § Muut mahdolliset asiat

- Tilakeskuksen maakuntakiertue Etelä-Pohjanmaalla ti 20.03.2018 klo 8.00–10.00
- Ministeriöiden sotemaku-maakuntakierros Etelä-Pohjanmaalla ti 24.4. klo 10–16
- Kuntaliiton maakuntatilaisuus pe 27.4. aamupäivällä

11 § Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15.55.